

Członkowie Komisji

Dorota Arciszewska-
-Mielewczyk (PiS)

Ryszard Bender (PiS)

Józef Bergier (PO)

Przewodniczący

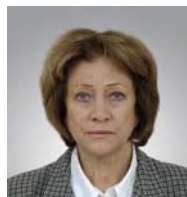

Andrzej Person (PO)

Zastępca
Przewodniczącego

Łukasz Abgarowicz (PO)

Barbara Borys-Damięcka
(PO)

Władysław Dajczak (PiS)

Stanisław Gogacz (PiS)

Bronisław Korfanty (PiS)

Roman Ludwiczuk (N)

Zastępca
Przewodniczącego

Zastępca
Przewodniczącego

Piotr Gruszczyński (PO)

Marek Konopka (PO)

Maria Pańczyk-
-Pozdziej (PO)

Sławomir Sadowski (PiS)

Tadeusz Skorupa (PiS)

Andrzej Szewiński (PO)

Piotr Zientarski (PO)

Komisja zajmuje się sprawami dotyczącymi więzi z krajem Polaków i osób polskiego pochodzenia zamieszkałych za granicą i ich sytuacją prawną, inicjowaniem i koordynacją współpracy środowisk polonijnych oraz ochroną dziedzictwa polskiej kultury i historii za granicą.

Komisja Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą, podobnie jak inne komisje Senatu, rozpatruje ustawę budżetową w zakresie swojego działania i przekazuje opinię o ustawie Komisji Budżetu i Finansów Publicznych.

W Senacie VII kadencji (2007–2011) Komisja Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą jest jedną z 16 komisji stałych.

Wydarzenia zachodzące w Polsce w ostatnich 200 latach, rozbiory, powstania narodowe, migracje ekonomiczne oraz wojny światowe przyczyniły się do powstania prawie dwudziestomilionowej polskiej diaspory na świecie. W nawiązaniu do tradycji Senatu II Rzeczypospolitej (1922–1939) oraz w dowód uznania zasług Polonii dla odzyskania przez Polskę niepodległości w 1989 r. odrodzony po 50 latach Senat RP podjął się roli opiekuna Polaków mieszkających za granicą.

Komisję Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą powołano w 1989 r., na pierwszym posiedzeniu Senatu RP. W pierwszych latach jej działalność koncentrowała się na nawiązywaniu kontaktu z przedstawicielami największych środowisk polskich i polonijnych na świecie. Zadaniem, któremu poświęcono szczególnie wiele uwagi, była pomoc Polakom mieszkającym za wschodnią granicą Polski, znajdującym się w bardzo trudnej sytuacji materialnej. Komisja oraz Marszałek Senatu RP sprawują w imieniu Senatu RP patronat nad Polonią i Polakami za granicą. Ich pracę w tym zakresie wspiera Biuro Polonijne Kancelarii Senatu.

Komisja w siedmiu kadencjach

odrodzonego Senatu (1989–2011)

Aktywność komisji związana jest głównie z opiniowaniem wniosków o zlecenie zadań wspierających Polonię i Polaków za granicą. Komisja odwołuje się w tych sprawach do uchwały Prezydium Senatu określającej kierunki działań na rzecz Polonii oraz do ustalanych corocznie priorytetów finansowania zadań zleconych. Od 2007 r. na ich realizację Kancelaria Senatu przeznaczają prawie połowę swojego rocznego budżetu. Środki dla Polonii i Polaków na świecie przekazywane są za pośrednictwem polskich organizacji pozarządowych, wśród których wiodącą rolę odgrywają Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” powołane w 1990 r. z inicjatywy Marszałka Senatu I kadencji Andrzeja Stelmachowskiego, Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie” oraz Fundacja „Semper Polonia”. Pomoc Senatu przeznaczana jest przede wszystkim na wspieranie polskiej oświaty za granicą i dla organizacji polonijnych. Dofinansowywane są zadania o charakterze zarówno programowym, jak i inwestycyjnym, np. remonty, budowa szkół i Domów Polskich.

W odróżnieniu od innych komisji senackich Komisja Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą rzadko rozpatruje projekty legislacyjne lub podejmuje inicjatywy ustawodawcze i uchwałodawcze. Ma ona jednak w swoim dorobku ważne dokonania, takie jak podjęcie inicjatywy ustawodawczej odnośnie do trzech projektów ustaw dotyczących Polonii i Polaków za granicą: o repatriacji, o obywatelstwie polskim oraz o Karcie Polaka. Wśród projektów legislacyjnych komisji należy także wymienić projekt ustawy o ustanowieniu 2 maja Dniem Polonii i Polaków za Granicą, będącej wyrazem uznania dla dorobku rodaków poza granicami kraju i wdzięczności za ich wkład w odzyskanie niepodległości oraz symbolem więzi z ojczyzną. W 2002 r. dzięki staraniom komisji powołano Polonijną Radę Konsultacyjną przy Marszałku Senatu RP, która jest organem opiniotwórczo-doradczym.

Działalność pozalegislacyjna

Komisja monitoruje sytuację środowisk polonijnych, podejmuje także różnorodne inicjatywy na rzecz Polaków zamieszkałych za granicą. Specyfika działalności komisji wymaga bezpośredniej współpracy z reprezentantami ośrodków polonijnych, dlatego jej członkowie uczestniczą w zjazdach polonijnych oraz w wydarzeniach kulturalnych i rocznicowych w kraju i za granicą.

Na posiedzeniach komisji z udziałem przedstawicieli administracji publicznej i organizacji pozarządowych omawiane są zagadnienia dotyczące wspierania środowisk polonijnych, oświaty, promowania kultury i ochrony dziedzictwa narodowego poza granicami kraju, kształtowania postaw obywatelskich, upowszechniania wiedzy o Polsce, języku polskim i kulturze, a także informowania o pomocy socjalnej i charytatywnej dla najbardziej potrzebujących środowisk polskich i polonijnych na całym świecie. Komisja poświęca dużo uwagi sytuacji Polonii niemieckiej oraz mniejszości polskich na Litwie i Białorusi. Od 2006 r. z inicjatywy komisji działa w Senacie roboczy Zespół ds. Mniejszości Polskiej na Białorusi.

Komisja jest inicjatorem i organizatorem wielu debat, wystaw oraz konferencji, jak na przykład konferencja pod patronatem Marszałka Senatu RP „Migracja zarobkowa z Polski do krajów Unii Europejskiej – wyzwania dla państwa” poświęcona zjawisku tzw. nowej emigracji. Komisja wspólnie z Polskim Komitetem Olimpijskim przygotowała również seminaria dotyczące sportu i turystyki polonijnej. Na wniosek komisji w gmachu Senatu prezentowane były m.in. wystawy: „Archiwum Emigracyjnej Atlantydy”, „Stany Zjednoczone Ameryki w polskiej historiografii i publicystyce 1764–1919”, „Uniwersytet Stefana Batorego w Wilnie 1919–1939” oraz „Fundacja Kościuszkowska – amerykańskie centrum polskiej kultury”. Przedstawiciele komisji uczestniczą w posiedzeniach Polonijnej Rady Konsultacyjnej przy Marszałku Senatu RP, a także w spotkaniach Zespołu Doradców ds. Migracji Ekonomicznej Obywateli Polskich do Państw Członkowskich Unii Europejskiej.